

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

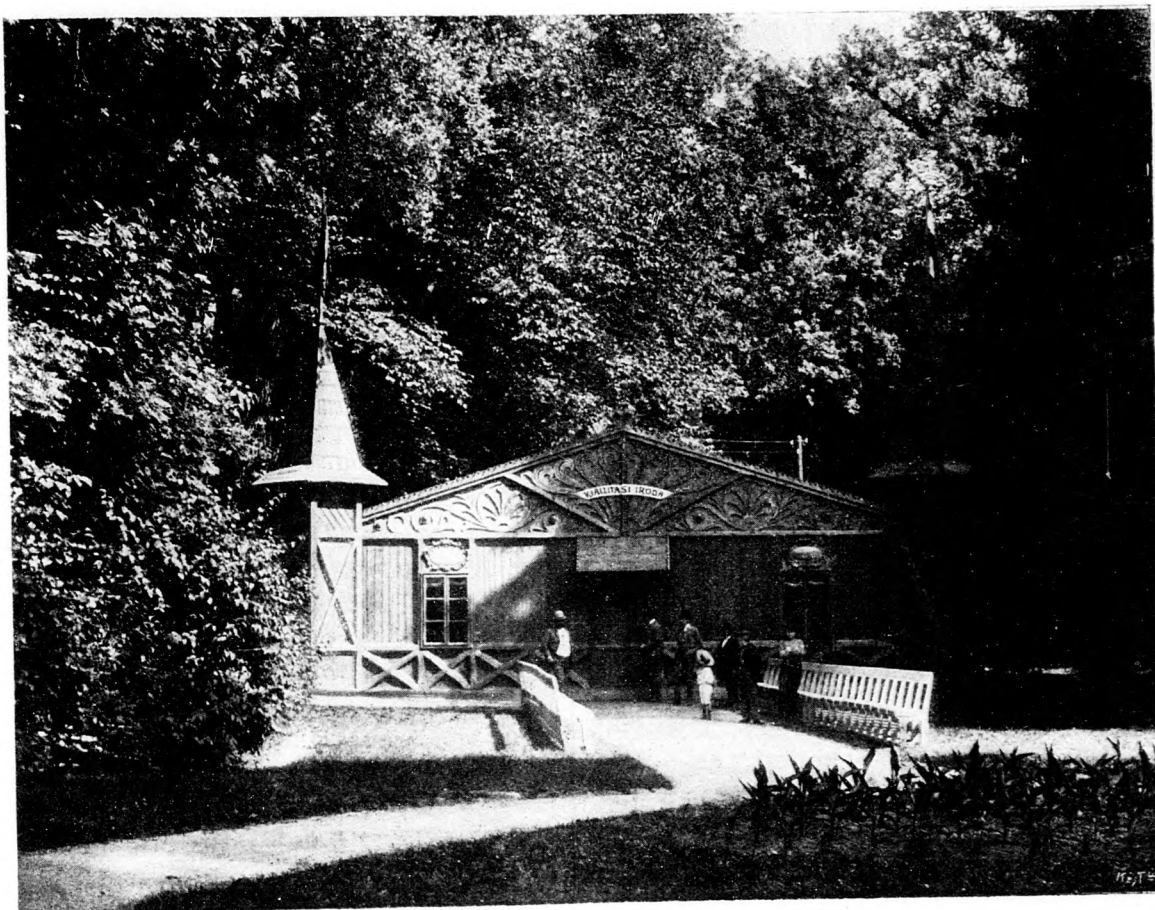
MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

A II. mezőgazdasági országos kiállítás irodája Pozsonyban.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VI. ker., Andrássy-ut 23. szám,

VII., Rottenbiller-utca 33. sz.

Ajánl luczernamagot, muharmagot, tarlórépamagot,
piros kölesmagot, fehér kölesmagot, BIBOR-
HEREMAGOT, pohánkát, mustármagot, lóbabot, téli
borsót, téli bükkönyt, szőszös bükkönyt, (*Vicia villosa*),
továbbá raffaháncsot és rézgáliczot legelsőrendű minőségben,
a legjutányosabban.

Vesz: bármely mennyiségben biborherét és tavaszi
repezt.

Attila maradékai.

Erdély bércei közt kisüt az augusztusi napsugár. A lombos erdők gallyait megringatja a reggeli fuvalom. Ha sötét felhők kerekednek a hegyek fölött, melyekből apró vilámkölykek öltögetik tüzes nyelveiket, megdördül az égboltozat is, úgy hogy megrázkodik a föld is kelettől nyugatig. A napsugár, a fuvalom, az egek dördülése, mind azt zugja, kiáltja ott túl a Királyhágón: Ébredjétek Attila maradéki! Ébredjétek dicsőséges rabonbánok dédunokái! Ébredjétek székelyek! Ébredjétek mert, ha nem, alva, lopva megfojt benneteket a szász az oláh, mely már kovácsolja körülöttetek századok óta fojtogató lánczait.

Ébredjétek székelyek! Augusztus hó végső napjaiban Csik-Tusnádon lesz a nagy székely tanácskozás, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület vezérsége alatt. Valóságos nemzetgyűlés lesz ez olyan, aminőt dicsőséges fejedelmek alatt tartottatok, mikor a pogány ellen kellett harczba szállani. Most sem kisebb veszedelem fenyeget benneteket, de már nemcsak fenyeget, hanem ott van a nyakatokon. Idegen nemzetiségek harácsolják el tőletek vagyontokat, házatokat, földeteket. Igazságtalanul sok helyett elvették tőletek legelőit. A koldusbotot akarják kezeitekbe nyomni, hogy vándoroljatok ki majd másfélezer éves ős hazátokból. Leányaitokat elviszik, hogy áruczikke legyenek az erkölcstelenségnek Oláhországban, meg a Keletnek embervásárain. Ébredjétek székelyek, avagy nem halljátok-e, hogy a Bátorjak, Apaffyak, a nagyságos fejedelmek országának erdői nem a ti ősi dicsőségekről zsonganak, hanem az oláh pásztor dudájának a zümmögését, azt a fenyegető vénmedvemorgást visszhangozzák?

A csik-tusnádi nagy gyülekezeten ott legyen minden székely ember. A királyhágón innenről Magyarország szive, szeretete lelkesedése ott lesz veletek. Csak ébredjétek, s keressétek, találjátok meg a módját annak, hogy amitek még meg van, azt megtarthassátok, amit pedig elvettek tőletek, azt visszaszerezhessétek. Hogy ismét tiétek legyen a hegy, a völgy, az erdő, a mező, s kis házaitokból ne a keserűség szomorúsága, hanem a boldogság vidám kaczagása hangozzék ki.

Ébredjétek székelyek. És ne türjétek, hogy néhány székelyvezetők egymással való ellenségeskedése, megzavarja azt a nemzetmentő szent munkát, mely a ti megmentésekre van irányítva. Mint a tenger kivetí magából az iszapot, úgy vessétek ki magatokból azokat az erkölcsileg rothadt tagokat, akik csak azért hirdetik szájjal a székelymentés nagy munkáját, hogy annak

örve alatt maguknak hasznót csinálhassanak. Ébredjétek székelyek s legyetek résen s ne feledjétek, hogy volt idő, mikor a ti országtok volt Magyarország dobogó szive, mely ha megszűnt volna dobogni, talán meghalt volna mindnyájunk édes anyja is, — ez az ország.

A nemes, hazafias munka óráiban, a csik-tusnádi székelygyűlésen ott lesz nálatok minden becsületes magyar ember szive-lelke, gondolata, hogy lelkesítsen, hogy buzdítson, hogy kitarásra tanítson titeket testvéreink. Hogy az a föld, melynek rögeiben a hazáért meghalt apáitok csontja porladoznak, a tiétek legyen egészen. A tavasz mosolygása, s őszzsel az aranykalásza. Az erdő nektek teremjen gyümölcsöt s a rét, a mező a ti barmaitokat nevelje. A székely leány se menjen idegenbe, hanem itthon neveljen fiaikat a hazának. Attila maradékai, rabonbánok fiai ébredjétek! Hiszen nem romlott meg még a székely vér. Nem! Minden cseppje aranyat ér!

M. Gy.

A nemzet napszámossai.

Mikor a nemzet e héten első, szent királya emlékezetét ünnepelte, Budapest fővárosában tanácskozásra jöttek össze a nemzeti közművelődésnek apostoli hivatást betöltő napszámossai. Tudjátok, kik ők? Akikre gyermekeink, az ifju nemzedék jövője van bizva, a derék magyar tanítók. Akik igen sok helyütt, a nélkülözésekkel küzdve, nemes lelkesedéssel dolgoznak e nemzet új sarjadékainak jobb jövődjéért. Mert csak az az ország boldogulhat manapság, amelynek polgársága a másik állam polgáraival tudásban, műveltségben is kiállja a versenyt.

A tanítók az államalapító nagy király emlékezte napján azért jöttek a fővárosba, hogy ezzel is tanúságot tegyenek, hogy hűvek Szent István királyunk nagy eszméihez, hogy azt az államot, melyet e szent fejedelem megalkotott, ők nemesak fentartani, hanem továbbfejleszteni is akarják. Továbbfejleszteni azáltal, hogy a magyar ifjuság erkölcsi nevelésének kérdését ismét tovább vigyék egy lépéssel.

Azt beszélnek meg, hogy a tanítószék ne csak az iskola négy fala között, hanem kint, az életben is legyen erkölcsi irányítója az ifjuságnak. E célból azt beszélték meg, hogy miként és mily módozattal lehetne ifjusági egyleteket, hazafias dalosköröket, ifjusági könyvtárakat szervezni, melyek alkalmasak volnának arra, hogy a fiatalságot elvonják a kocszmázástól s ezzel az erkölcsi zülléstől. A kormány természetesen lelkesedéssel támogatja a magyar tanítószék e dicséretes törekvését, de támogatni kell azt minden jóra való magyar embernek, mert ha ezek az ifjusági egyesületek tért foglalnak, a tapasztalat fogja megmutatni, hogy mindjárt kevesebb lesz a

korhely ember, a falu rossza, meg a fiatal börtöntöltelék Magyarországon.

Csak nagyon természetesnek találjuk, hogy ezen országos tanácskozásuk alkalmával a maguk szomorú helyzetét is szóvá tették tanítóink. Mert biz úgy van még a dolog, hogy a nemzet ez igazi napszámosainak megfelelő munkabért nem adja meg sem a község, sem a vármegye, sem az ország. Sok helyen annyi fizetése sincs a tanítónak, mint egy urasági parádékoocsinak, vagy egy béresgazdának. Hejh, pedig szégyen az, hogy így bánunk tanítóinkkal, akikre legdrágább kincseink, gyermekeink nevelését bizzuk. Lám, a nagy német birodalom jól fizeti tanítóit s ezek ezt ezerszeresen meg is hálálták. Olyan nemzedéket neveltek a császárnak, hazájuknak, hogy ez a nemzedék tette nagygyá, egységessé, hatalmassá az eddig széttagolt német birodalmat. Igaz, azt mondják, hogy a tanítók közművelődésünknek csak közkatonái. Amde ne felejtsetek el, amit Petőfi Sándor irt meg: Tiszteljétek a közkatonákat, nagyobbak ők, mint a hadvezérek!

Bur vezérek az angol királynál.

Bár Krüger kiküldöttje, Fischer, mindent megtett, hogy a bur tábornokok ne fogadják el az angol király meghívását, *Botha, De Wett* és *Delarey* vasárnap délelőtt tizedfél órakor mégis elutaztak Southamptonba az angol királyhoz. A bur tábornokok déli tizenkét órakor érkeztek Southamptonba, ahol Roberts lord és Kitchener fogadták őket és Cowesbe kísérték a vendégeket az angol király jaktjára. A királynál történt fogadásról a burok a sajtóhoz intézett levelükben szépen irnak. A jakt fedélzetén a király eléjük ment és mindegyiknek nagy szíveséggel megrázta a kezét. Rövid beszélgetés után jelentették a bur tábornokoknak, hogy a királyné és Viktória hercegnő nagyon örülnének, ha őket láthatnák. A mire a bur tábornokokat bemutatták a fejedelmi hölgyeknek. A királyi család a fogadáson teljesen mellőzte az előírt udvari szabályokat. Miután a látogatás véget ért, a tábornokok Kitchenerrel együtt egy ágyúnaszádon ebédeltek és 6 óra 50 perczkor visszatértek Londonba. A vonaton Roberts lord és Kitchener kísérték őket. Egy ujságirónak alkalma volt néhány pillanatig Bothával beszélgetni. Botha kijelentette, hogy ha az angolok igazságosan fognak kormányozni, a burok és angolok békés együttélésének már a legközelebbi időben is semmi sem áll az útjában. Az

angolok harezi ügyességéről Botha nagyon tartózkodóan nyilatkozott. A háboru utolsó szakában Kitchener által épített őrházakat nem valami nagyon sokra becsülte. Elmondotta még, hogy De Wettel és Delareyvel együtt meg fogja írni a háboru történetét. A könyvet jövő tavasszal fogják közzétenni. Kijelentette, hogy Európában és Amerikában pénzt fognak gyűjteni a tönkrejutott bur családok részére.

A pozsonyi mezőgazdasági országos kiállítás.

Megirtuk már, hogy a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége f. évi szeptember hó 7-étől 28-ig bezárólag országos mezőgazdasági kiállítást rendez Poszonyban a Duna-ligetben. Ez a kiállítás melynek védnöke Frigyes királyi herczeg, hiven vissza fogja tükröztetni édes hazánk nyugati és felső részeinek gazdasági, ipari haladását.

Már az első ily országos mezőgazdasági kiállítással, melyet a szövetség 1899. évben Szegeden rendezett, bebizonyítást nyert, hogy hazai mezőgazdaságunk kiállja a versenyt bármely európai országéval. A külföldi gazdák, kik a szegedi kiállítást megtekintették, elismerőleg nyilatkoztak mezőgazdasági haladásunk felől.

A pozsonyi kiállításról lapunkban részletesen be fogunk számolni, most itt közöljük a tudnivalókat sorrendben.

A király a pozsonyi kiállításnak.

A király a szeptember 7-én Pozsonyban megnyíló II. mezőgazdasági országos kiállítás jutalomdíjaira tiszteletdíjat adományozott, amiről a királyi magán és családi alap főigazgatóságának vezérigazgatója most értesítette az OMGE. elnökségét.

A földmivelésügyi miniszter a pozsonyi kiállításon.

A pozsonyi országos mezőgazdasági kiállítást Darányi Ignác földmivelési miniszter fogja megnyitni. A miniszter szeptember 6-án érkezik Pozsonyba Budapestről nemeskéri Kiss Pál államtitkárral és Szomjas Lajos miniszteri titkárral s három napot tölt Pozsonyban. Az ünnepélyes megnyitás szeptember 7-én délelőtt 11 órakor lesz.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.)

aratósi és cséplési árjegyzéke

megjelent és kívánatra bárkinek azonnal megküldetik

Szövetkezeti gabonaraktár a pozsonyi kiállításon.

A Magyar Gazdaszövetség azzal a javaslattal járult a földmivvelésügyi miniszter elé, hogy a Pozsonyi II. Mezőgazdasági Országos kiállítás igen alkalmas volna egy gabonaraktár bemutatására. A földmivvelésügyi miniszter a napokban értesítette is a Központi Hitelszövetkezetet arról az elhatározásról, hogy a Magyar Gazdaszövetség javaslatát a magáévá teszi és felhívja a szövetkezetet, hogy egy ilyen raktárt a kiállítás területén állítson fel és költségek fedezésére 8000 koronát utalványoz. A Központi Hitelszövetkezet már meg is kereste a kiállítás igazgatóságát e tekintetben, hogy a gabonaraktár helyét jelölje ki.

A kiállítás napirendje.

Szept. 7-én d. e. 11 órakor a kiállítás ünnepélyes megnyitása a védnök által. Hangverseny. Este 8-kor tűzijáték.

Szept. 8-án d. e. 9 órakor VI. országos gazdakongresszus megnyitása a ligeti Arenában. D. u. hajóverseny. Este 8-kor velencei kivilágítás.

Szept. 9-én d. e. 9—2-ig VI. országos gazdagyülés.

Szept. 10-én d. e. 9—2-ig VI. országos gazdagyülés. Este 8-kor tűzijáték.

Szept. 12-én este 8-kor virágcsata. Este 10-kor mozgófényképek.

Szept. 13-án d. e. 9-kor gazdatisztek nagyülése. Este 8-kor tűzijáték.

Szept. 14-én d. e. 8-kor baromfitenyésztők I. országgyűlése. Délután 2-kor lóverseny. Este 8-kor velencei diszkivilágítás.

Szept. 15-én d. e. 9-kor II. szőlészeti és borászati értekezlet. Délután 2-kor, lóverseny. Este 10-kor mozgófényképek.

Szept. 16-án d. e. 9-kor II. szőlészeti és borászati értekezlet. Délután Tornaegyesületi versenyek. Este 8-kor tűzijáték.

Szept. 17-én d. e. 9-kor II. szőlészeti és borászati értekezlet. Este 10-kor mozgófényképek.

Szept. 18-án gyümölcskiállítás.

Szept. 20-án gyümölcskiállítás. Este 8-kor velencei diszkivilágítás. Nagy álarcos farsangi multság.

Szept. 21-én kertészeti tanácskozás, gyümölcskiállítás. Este 6-kor kiállítási sorsjegyek huzása. Este 8-kor tűzijáték.

Szept. 26-án nemzetközi ebkiállítás.

Szept. 27-én nemzetközi ebkiállítás és nemzetközi mukotorék-verseny borzra és rókára.

Szept. 28-án nemzetközi ebkiállítás és nemzetközi mukotorék-verseny borzra és rókára.

A kiállítás területén mindennap d. e. 11—1 óráig és este 5—12 óráig katonazenekar játszik.

*Bő áldás van, jó a termés,
Legyen vigság és nevetés!*

*Busult eleget a magyar
Végre kaczagni is akar!*

»Góbbóságok« kaczagtató székelv historiák és elbeszélések. Ezt az érdekes és multságos könyvet a „Független Ujság“ előfizetői kedvezményes árban: **2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért** rendelhetik meg az írónál. Legczélszerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldenü Péterfy Tamás. IX. Budapest. Köztelek címre.

Szent István napja.

Ezerszám zaránkokol el az ország szivébe, Budapestre, a magyarság e napon. hogy méltó fényvel ünnepelje meg édes hazánk első apostoli királya koronázásának emlékűnnepét.

A magyarság, de főleg a kereszténység egyik legnagyobb ünnepe ez. A katolikus egyház főméltóságai s az ország főurai az egyszerű néppel áldoznak az első apostoli király emlékének. Az ország minden részéből tódul az emberiség a fővárosba, hogy a Szent Jobbot láthassa és az azt őrző üvegszekrényecskét megcsókolhassa. Eljön a nép, kegyeletének szép adóját leróni a Szent Jobbhoz, mely annyi áldást osztott az országra, mely a magyarokat a pogányságból a keresztény hitre térítette, mely megvetette a hajdan nomád, rakoncátlan, szétszóródó és örökké nyugtalanuló magyarság országának szilárd fundamentumát.

Szent István királynak köszönheti a magyar nemzet ezeréves fennállását, ő hozta be országába a művelődés magvait, a művelt nyugat termékenyítő szellemét.

Ezért, míg magyar nemzet élni fog, míg csak lesz magyar ember, méltóan és illő kegyelettel ünneplik meg Szent István király napját, mely nap nemzeti ünnepe rég időkől fogva a magyarnak; — régóta piros betűkkel vagyon följegyezve augusztus huszadika a magyar kalandáriumoknak. De be van vésve e szent, nagy nap minden magyar érzésű ember szivébe.

Csodás varázsszal tölt el bennünket e nap, fölelevenedik előttünk az a messzi mult, amikor megkoronázták Vajkot, ki megkereszteltelése után az István nevet kapta és halála után — mint megérdemelte — szentnek nyilvánított.

Érdemes elmélkedni e szent nap felett. Hol volna a mai magyarság, az immár civilizált nemzetek sorában méltó helyet elfoglaló magyar nemzet, ha Szent István, a fölvilágosodott, böles, körültekintő, a nemesért, szépiért és magasztosért rajongó király nem hintette volna el országában a művelődés áldást-hozó, termékenyítő magvait?

Ő tette a magyar fajt erőssé, szivóssá, istenfélővé és vallásossá, és e kiváló és felette értékes sajátosságok mindvégig megmaradtak — Istennek hála — a magyar lélekben. E kiválóságok tartották mindenkor össze a magyarságot, melyet az Uristen ugyancsak erős próbára tett számtalan esetben. A magyarság egész története esupa küzdelem, elszánt és erős harc, létele fentartása érdekében Nemzetünk históriája a legfenségesebb, legékesebb, tulajdonok briliáns példája és más nemzeteknek is okulásra szánt emlékezetek sorozata.

Ezért a magyarság sohasem felejtheti el első apostoli királyát, kinek Szent Jobbja még ezer és egynehány esztendő után is meg van és hiven őriztetik, — az a Szent Jobb, mely a művelt Magyarország alapját vetette meg és oly erőssé tette, hogy a nagyobb veszélyek közepette is dacolhatott a sorscsapások ellenében.

Adja a magyarok Istene, hogy évezredekön át büszkén és békében ünnepelhessük meg Szent István ünnepnapját.

Országos tűzoltó-verseny Egerben.

Fényesen sikerült mult héten az Egerben rendezett országos tűzoltó-verseny. Az ország legkiválóbb tűzoltótestületei vettek részt e versenyben, mely dr. Mezey Mihály királyi közjegyző elnöklésével fejezte be működését és ítélete alapján Széchényi Viktor gróf elnök nyomban kiosztotta a versenydíjakat. A versenyeknél használt és az oktatás céljából bemutatott Köhler István-féle fecskendők egyszerű, új szerkezetüknél és könnyű kezelhetőségük-nél fogva közelismerésben részesültek. Különböző versenydíjakat nyertek a következők: 1. Az egri nők díját, Dobó Katicza bronzszobrát a *veszprémi* tűzoltótestület. 2. Eger város díját, egy ezüst serleget a *mezőtárkányi* tűzoltótestület. 3. A hevesvármegyei tűzoltószövetség díját, egy tűzoltó bronz alakját a *gyöngyösi* tűzoltótestület. 4. Az orsz. tűzoltószövetség díját, 120 méter kendertömlőt, nyolcz pár csavarral a *törökkanizsai* önkéntes tűzoltótestület. 5. Az orsz. szövetség díját, 6 darab horoglétrát a *nyíregyházi* önkéntes testület. 6. Az orsz. szövetség díját, három darab horoglétrát a *vácsi* önkéntes tűzoltótestület. 7. Gyorsmászásnál az orsz. szövetség díját, egy ezüst poharat és ezüst cigarettatárczát *Csongrádi János szegedi* és *Mácza Endre nyíregyházi* tűzoltó kapta. 8. A kötélen leereszkedésnél a szövetség emléktárgyait Müller Ignác *vácsi* és Hős Károly *zombori* tűzoltó nyerték. 9. A tömlőgurításnál Ováry Ferencz szöv. alelnök emléktárgyait *Winkler István veszprémi* és *Annan József szegedi* tűzoltó kapta. 10. A mentőversenyben a szövetség díját *Váradi Kálmán szegedi* tűzoltó nyerte el. Jutalmat kapott még Soltész Sándor gyöngyösi tűzoltó. Elismerő okleveleket kaptak a salgótarjáni, szegedi, törökkanizsai, nyíregyházi tűzoltótestületek, *Csongrádi János szegedi*, *Vargányi János gyöngyösi* és *Kenyeres Benedek törökszentmiklósi* tűzoltó. A taktikai támadóverseny eredménytelen maradt.

Az amerikai magyar zászló bucsuztatása.

Az *Országos Nemzeti Szövetség* tudvalevőleg az Amerikában élő magyarságnak egy remek zászlót készítettett, melynek célja a hazánktól elszakadt véreink között a nemzeti érzést ápolni. A szövetség ezt a zászlót a minap indította utnak egyik elnökével, Zseni Józseffel s mielőtt tengerentuli útjára kelt volna a nemzeti lobogó, azt vasárnap reggel ünnepélyesen bucsuztatták el a budapesti keleti pályaudvaron.

A bucsu-ünnepély lefolyása a következő volt:

A bucsuzásra reggel hét órakor egy háromezer főnyi közönség gyűlt egybe a pályaudvar előtt, melynek soraiban különösen sok hölgy volt jelen. Igen sokan jöttek el a Tisztviselőtelepről, mert Zseni József, a Nemzeti Szövetség kiküldöttje és megbízottja, aki a zászlót Amerikába viszi, egyik vezérémbere a telepnek. Saját zászlóik alatt vonultak ki a bucsuzásra a főváros több asztaltársasága, az *Aczélhang* férfi dalegylet, a III. kerületi munkáskaszinó, a Budapesti Házfelügyelők Egyesülete, a Kereskedő ifjak Társulata, az Országos Gépész-Egyesület, az Ozmán és több más egyesület. Az Országos Nemzeti Szövetség részéről megjelent az

egész tisztviselői kar és a tagok közül igen sokan, élükön Balás Árpád királyi tanácsos elnökkel.

Nyolczadfél órakor Zseni József az amerikai magyarok zászlóját kibontotta és fölállott vele az utolsó lépcsőfokra, mellette egy fiatalember a Szövetség régi Rákóczi-zászlóját tartotta.

Az Aczélhang dalárda ünnepélyes csöndben élénkelte a Szózatot, melyet a közönség levett kalappal hallgatott végig. A Szózat után előállott Balás Árpád, a Szövetség elnöke és beszédet mondott.

A lelkesült éljenzés esillapulása után Zseni József meghatottan válaszolt az elnöknek.

A nagyhatású beszéd végeztével Zseni József felesége odalépett a férjéhez és könnyes szemekkel össze-vissza csókolta. Majd dr. Muraközy Károly műegyetemi tanár, Zseni barátai és a tisztviselőtelepek nevében vett bucsut tőle. Ezután az összes lobogókat meghajtották a zászló előtt, mire fölhangzott ismét a dalárda éneke: »Isten áldd meg a magyart!«

Balás Árpád megköszönte a közönségnek megjelenését és a zászlóval bevonultak a pályaudvarra és elhelyezték a bécsi gyorsvonat egyik kocsijában. Amikor a vonat 8 óra 50 perczkor kirobogott, a szövetség Rákóczi-zászlóját még egyszer meglengették. Zseni Józseffel együtt utazott Szebenyei József vidéki hírlapíró, akit a szövetség támogat utazásában és egy Pap nevű fiatalember, aki a saját költségén utazik.

A zászlóval szeptember elsején érkeznek meg Amerikába, Newyorkba, ahol a legnagyobbyszerű módon fogják fogadni őket.

Szövetkezetek a pozsonyi kiállításon.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége ez év szeptember hó 7-től 28-ig nagyszabású mezőgazdasági kiállítást rendez. Ez a kiállítás, mint látványosság is megérdemli a megtekintést, de a mellett hasznos megnézni ama tanulságok kedvéért, amit szövetzeti szempontból fog nyújtani. Így a kiállítás rendezősége elhatározta, hogy a kiállítás területén bemutat egy minta tejszövetkezetet, fogyasztási szövetkezetet. A földmívelési miniszter viszont utasította az Orsz. Központi Hitelszövetkezetet, hogy gabonaraktárát építesse a kiállítás területén, amely mintául fog szolgálni a gabonaérkesítő szövetkezeteknek.

A szövetkezés ügye elég örvendetes lendületnek indult nálunk, — azonban sok akadályul szolgált a nép vezéreinek s a szövetkezetek érdekében buzgólkodnak, hogy egy-egy szövetzeti intézmény berendezéséhez nem értettek. A pozsonyi kiállítás segíteni fog e dolgon — ott mindenki apróra megtekintheti, mily berendezés kell pl. egy tejszövetkezethez, vagy mikép kell építeni a gabonaraktárát, hogy az a legkisebb költséggel megfelelhessen céljainak. Ugy tudjuk ezenkívül, hogy a kiállításon bemutatják azt is — mint kell a tojástartályozni csomagolni, itt a tojásgyűjtő és értékesítő szövetkezetek tagjai tanulhatnak üdvös és hasznos dolgo-

kat. Lesz módjukban a pinczeszövetkezetek embereinek is okulni. Magában véve az, hogy az ország minden nagyobb borértékesítő szövetkezetének működéséről képet nyújt a kiállítás — bizonyosan bemutatják a bor helyes kezelését — s a kiállítással egyidejűleg rendezendő szőlészeti és borászati kongresszuson gyakorlati uton ellehet sajátítani minden e tárgyhoz tartozó ismeretet.

Végül ugyancsak a pozsonyi kiállítás idején lesz a falusi olvasókörök, gazdakörök és szövetkezetek első országos nagy gyűlése. Ez azért jelentőségteljes, mert első ízben lehet képet alkotni arról a társadalmi szervezkedésről, amelynek megindítóinálunk a szövetkezetek voltak.

Olvasóink figyelmét, a szövetkezeti ügy barátait e helyütt is felhívjuk, tekintsék meg a pozsonyi kiállítást minél tömegesebben, — sokba nem kerül — haszna és tanulsága nagy és bőséges lesz.

Keresztény szövetkezetek. A keresztény szövetkezetek központjához a Gyürky Ödön által kiadott összeállítás szerint összesen 203 szövetkezet tartozik. Nagy részben fogyasztásra alakultak, de vannak köztük hitel-, bőr-, terményáruraktár szövetkezetek is. Leginkább el vannak terjedve Zalában (23), Somogyban (21), Fejérben (19), Gömörben (13), Győrben (12), s összesen 37 vármegyében működnek. Legerősebb a csongrádi, 1208 taggal és 1271 üzletrészzel, továbbá a báttaszéki 500 taggal és 558 üzletrészzel, a törökszentmiklósi pedig 829 taggal és ugyanannyi üzletrészzel.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Párbaj két leány között. Nem mindennapi jelenetnek voltak szemtanúi pár nappal ezelőtt Párisban. Körülbelül fél nyolcz óra tájban este egy elhagyott utczában két kis csapat jelent meg: mind-egyik csapat élén egy-egy fiatal leány, akiket két fiatalember fogott közre s három más követett. A mint az utca legsötétebb végébe érkeztek, a négy fiatalember kimérte léptekkel a távolságot, aztán fölállította egymással szemben a két leányt. A leányok föltúrték karjukon a ruhát s a mikor a vezetője hármat tapsolt, egymásnak rontottak — a körmükkel. Valóságos párviadal volt, ha nem is fegyveres kézzel, de nagy szenvedelemmel s hévvel. A két leány egymásnak esett éles körömmel s szempillanát alatt mindkettőnek az arca vérbe borult. A hangos szitkok és kiáltások csatazajjal töltötték be az utcát, melynek lakói összafutottak s kört alkottak a viaskodók körül, a nélkül azonban, hogy a párbajba beleelegyedtek volna. A két vitás fél közül az egyik — egy tizenöt éves leány, Petite Mari — csakhamar a földre bukott, míg ellenfele, a tizenkilenc éves Weil Margot diadalmasan lobogtatta legyőzött ellenségének a kitépett — haját. Ekkor érkezett a rendőr a párbaj helyére és megakart szüntetni a dulakodást. A nép azonban nem engedte, lefogta a rendőrt, akit harminczfőnyi tömeg véresre vert. A segítségére sietett rendőrök csak nagy bajjal tudták szétűzni a harezias csapatot. A két leányt letartóztatták s Weil

Margot a rendőrbíró előtt büszkén vallotta be, hogy párbajuk oka a szerelem s minthogy ketten egy férfit szerettek, csakis párbaj dönthette el a vitás kérdést.

Rossz szomszédság. A félegyházi határban levő galambosi szőlőkben állott Zsadányi Jánosnak levő fűdeles viskója. Télen-nyáron türte ott a szegény ember az idő viszontagságát s ápolta gyomlálta a gaztól szőlőjét. Kártékony bogaraktól, seregélytől megtudta oltalmazni, de nem szomszédasszonyától, a rossz nyelvű özvegy Zámbo Jánosnétól, akit nem egyszer ért rajta lopáson. Nem bántotta soha a rajtavesztett asszonyt, hanem csak megpirongatta. Tavaly nyáron megint ott kapta s ekkor megfenygette:

— Törvény elé adlak!

Az özvegyasszony morogva távozott s meghuzta magát egy vizmosásban. Nemsokára Zsadányinak vendégei érkeztek, akikkel a gazda késő estig elborozgatott. Egészen elsötétedet már, amikor Zámbo né maeskamódjára kuszott elő buvóhelyéről s fejükre gyujtotta a kunyhót, mely porrá égett. A kecskeméti esküdtbírótság két évi fegyházra ítélte a gyujtogató asszonyt, akinek semmisségi panaszát mult héten a Kuria szüneti tanácsa visszautasította.

• MI UJSÁG? •

A király születésnapja. A király születésnapját a szokott módon ünnepelték meg a kormány, a polgári és katonai hatóságok, iskolák és több testület.

A középületeken, miniszteri palotákon, város- és megyeházán, színházakon és konzulátusokon, az iskolákon, a dunai kikötők és a hajók árboczain nemzeti lobogó lengett. A zápor daczára a Vérmezőn a tábori misét és csapatszemlét megtartották. A templomok, melyekben fényes Te Deum-okat tartottak, zsufolásig megteltek ünneplő közönséggel.

Kossuth Lajos századik születésnapja. Közeledik szeptember tizenkilencedike, Magyarország Megváltója, Kossuth Lajos születésének századik évfordulója. Az egész nemzet ünnepet fog ülni. Törvényhatóságok, városok, kisközségek és falvak ünnepet rendeznek. A hála és kegyelet adóját méltó módon készül leróni a nemzet.

Kiállítás Verseczen. Mult vasárnap nyitotta meg Láng Lajos kereskedelmi miniszter a mezőgazdasági és kereskedelmi kiállítást Verseczen, melyen bemutatják egy vidéki kiállítás keretében mind azon hasznos és szükséges dolgokat, melyek a Délvidék gazda- és kereskedelmi közönségét érdekli. A kiállítás igen szépen sikerült és magyar nemzeti szempontból és igen üdvös volt.

Japán vendégek. Néhány nap óta két előkelő japáni vendége van a fővárosnak. Az egyik C. Mia a japáni dohány-, sójövédéki vezér igazgató, a másik Boumaki, hasonlóképen japáni, pénzügyi építészeti tanácsos. A japánok azért jöttek hozzánk, hogy itt tanulmányozzák a japánok különösen pedig só-jövédékünket. Budapestről a japánok Debreczenbe is ellátogatnak, hol a dohány földolgozását és a pallagi dohány-termesztési kísérleti állomást tekintik meg.

Husz évi fegyház egy füzetért. Tizenkilenc évvel ezelőtt egy cseh fiatal ember, Paces, füzetet adott ki, melyben az anarkizmust magasztalta. Ezért a büneért a prágai törvényszék el is ítélte husz évi fegyházra, s esodálatos, ezt az ítéletet a főtörvényszék is megerősítette. Paces most, miután már tizenkilenc évet kitöltött a büntetéséből: a király születése napján föltélesen szabadon bocsátották.

Kivégzés. Prágából írják, hogy a königräzti járásbíróság udvarán kedden reggel kivégezték Jarosch takácslegényt, a ki a tavasszal Nachod község határában meggyalázott és meggyilkolt egy fiatal leányt.

Lövöldöző csöszök. Néhány nap óta meglehetősen bizonytalanra teszik Rákospalotán az életet a község csöszői. A falu puskás öreiből szörnyű nagy a méltóság érzete s a ki tréfás szóval illeti őket, menten rásütik a fegyvert a vakmerőre. Minap kisértek be egy rákospalotai csösz az ügyészségre, a ki a vele incselkedő parasztleányok közé lőtt s egyiküket veszedelmesen megsebesítette. Kétnapra rá megint puskagolyóval tromfolta le a község egy másik csösz a jókedvű Benedek Pál csizmadia-legényt s kétszer lőtt hátulról a menekülő emberre. Mind a két golyó a lábát érte Benedek Pálnak s olyan súlyos sérülést okozott rajta, hogy a lábát amputálni kell. A meglőtt embert a Szent-István-kórházba vitték, a csösz pedig letartóztatták.

Elgázolta a földalatti villamos vasut. Ritkaságok közé tartozik, de mult héten mégis megesett, hogy a Deák-téren a földalatti villamos elé feküdt Scheinberger József hetvenöt esztendősi fővárosi kereskedő s a villamos elvágta a jobb lábát. A mentők az életunt embert a Szent István-kórházba vitték. Még nem tudják, hogy miért akart öngyilkos lenni.

Felfüggesztett iskolaigazgató. Nyitramegye közigazgatási bizottsága Simon Ferencz pöstyéni állami iskolai igazgatótanítót a pénzkezelés és tandíjak körüli súlyos szabálytalanságok miatt állásától felfüggesztette.

Agyongázolta a vonat. Husztról írják, hogy Gora Juróné szegény napszámos asszony férje fegyvergyakorlatról jött haza Máramaros-Szigetről. Felesége a vasúti síneken elébe ment s a vonat éppen egy keskeny hídon érte utól. A mozdonyvezető hasztalan fékezett, a mozdony ruhájánál fogva elkapta a szerencsétlen asszonyt és darabokra tépte. A boldogtalan áldott állapotban volt s szétroncsolt holttestét Királyházára szállították. Férje kétségbeesetten tördelte kezeit felesége roncsolt tetemei előtt.

Tolvajok az iskolában. Veszprémből — írják, hogy az ottani kereskedelmi iskolából ismeretlen tettesek ellopták a vegytani muzeum összes gyűjteményeit. A rendőrség a tettesek nyomában van.

A villámcsapás áldozatai. Fürst Ödön nagybirtokos Balmazújváros mellett levő nagyháti gazdaságában eséplés közben beütött a villám éppen abba a szalmakazalba, melynek tövében a vihar által megzavart munkások húzódtak meg, akik közül a villám ereje négy embert terített le. Szabó Lajos és Vincze Sándor — mindkettő családos ember — azonnal meghalt, Szendi Ferencz elvesztette beszélőképességét, Trajtlér Mátyás pedig súlyosan megsérült. Az ungyemegei Horlyón nagy égháború volt s a sűrűn csattogó villám Schlachta Péter földműves embert agyonsújtotta.

Röpirat Mangra ellen. Papp János nagyváradi ujságíró Mangra Vazul ellen rendkívül éleshangu röpiratot adott ki, amelyben Arad megválasztott görögkeleti püspökének multjáról, nemzetiségi izgatásaiból közöl szerinte feledésbe ment adatokat, azzal a bevalott czéllal, hogy Mangrának püspöki méltóságában való megerősítését megakadályozza.

Kossuth Ferencz beteg. Kossuth Ferencz pár nap óta Velenczében súlyosan betegen fekszik. Kossuth Ferenczet régi betegsége vette elő, csuzos rohamok bántják ismét. Allapota komoly aggodásra nem ad okot s remélhető, hogy rövid idő alatt visszanyeri egészségét.

Egy utasnak elromlott a bőröndje kulcsa. Lakatost hívat.

— Csinálhatok ujat, mond, de ha ugy tetszik, a régít is kijavítom.

— Hát javítsa ki a régít.

Másnap a lakatos elhossa a kulcsot a számlával együtt.

— Micsoda, — négy korona? kiált fel a megrendelő, — iszen kettőért ujat kaptam volna!

— Kétségkívül, de én azt hittem, hogy nagyságod ragaszkodik a régihez.

Igy halt meg Petőfi. Markaly Péter baráthi katolikus kántor a minap néhány ismerősével a községbeli fogadóban borozgatott, miközben szobakerült Petőfi Sándor halála. A kántor, mint a többinél tudósabb ember, magyarázni kezdte: hogyan esett el a költő a segesvári csatatéren. A magyarázásba azután annyira belemelegedett, hogy a jelenlevő 48-as névédeknek szemelláthatóan meg akarta mutatni, hogyan halt meg Petőfi. Mintha kozák kopja döfte volna át mellét, — lerogyott a fogadó padozatára, majd utánozni kezdte a haldoklás jelenetét.

— Így halt meg Petőfi — suttozta — s nehéz sóhajtás szakadt ki melléből.

Ezzel lehunyta szemét és mozdulatlanul maradt fekvő helyében. A társaság tapsolni kezdett s égre földre dicsérte a kántort, aki olyan hüen adta elő a meghalás jelenetét, hogy tragikus színésznek is becsületére vált volna. A taps és az éljenzés rég elesenededett már s a kántor még mindig mozdulatlanul feküdt a padozaton. Hívták vissza az asztalhoz, majd odamentek hozzá, hogy felemelik. Ekkor aztán egyszerre eltűnt a vidámság az arcokról: holttest feküdt előttük. A szegény kántor, amikor csak komédiázni akart, valóban meghalt. Szívszélütés érte.

JENCNS-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitaróvá, erőssé teszi; megátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCNS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

Dr. Egger, Nádor'gyógy-szertárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Gazdasághoz nemkülöztethető.

GAZDASÁGI DOLGOK

Az istállók meszelése.

Még ma sem mondható általánosságban gazdáinkról az, hogy az istállóban a tisztaságot úgy szeretnék, amint azt az állatok egészsége s a csinos-ság megkövetelné. A pókhálós gerendák, poros ablakok, falak, szennyes pokróczok bizony nagyon is sokféle láthatók; hát még az állások tisztátalansága mennyire napirenden van. Az állattenyésztésnek pedig a tisztaság épp oly követelménye, mint a jó takarmányozás. A pókhálók a legjobb porfölfogók s a poros helyek legkedvesebb tartózkodási helyei az élő bogaraknak, kellemetlen legyeknek, de sőt az egészséget veszélyeztető bakteriumoknak is. A szögletek, gerendaközök mindmind igen tisztátalan helyek, a miknek évenként egypárszor való alapos tisztítása eléggé nem ajánlható.

A tisztítás legfőképp tavasszal szükséges, mert a közeledő nyár sok kellemetlen istállóvendégei tartatnak így távol, amelyek a bent tartózkodó jószágot különben véresre szokták boszantani. És ilyenkor kell végbe mennie a meszelésnek is. A bemeszelt istálló különösen a többször, mondjuk évenként háromszor bemeszelt, a sok póknak, különféle bogaraknak, legyeknek nem a legkedvesebb tartózkodó hely, azonfölül a meszelt falak, egyáltalán a mész a káros bakteriumnak szaporodását is csökkenti s így egészségesebb levegőjű lesz a bemeszelt istálló s csinos-ság tekintetében is tetszetősebb.

A nyári időszak az, a mikor a tehenek sokat szenvednek a legyektől s ez bizony tejhozamukra is befolyással van. A tisztára meszelt istálló tehát,

mivel távoltartja az élősdieket jó hatással lehet a tehenek tejelésére is, de meg a tiszta s a sok mindenféle bogártól mentes istállóban a tej is tisztábban kezelhető.

Tavasszal tehát csak seprőt és meszelőt a kézbe s tisztítsuk a falakat, gerendákat, minden zugot: mossuk először forró vízzel, azután meszeljük be többszörösen egymásután. Az égetett mész lesz e célra legjobb, mert a mellett, hogy olesó, leg-

könnyebben beszereshető. A forró vízzel való lemosás által a legtöbb tisztátalanság lekerül a falról s a meszelés is szebb lesz utána. Meszelní két-szer egymásra elegendő lesz, természetesen a második akkor történjék, a mikor az első már megszáradt.

Aki ezt végezni szokta, az tudja, mily jó hatással van az újra bemeszelt istálló az állatokra, mert világosabb is lesz s a mellett, hogy nem kedves tanyájaabántó legyeknek, az istálló levegőjét is tisztítja és fertőtleníti. Ezért ajánlatos volna, ha a gazdák istállóikat minél gyakrabban, évenként négyszer is újra meszelnék. A. E.

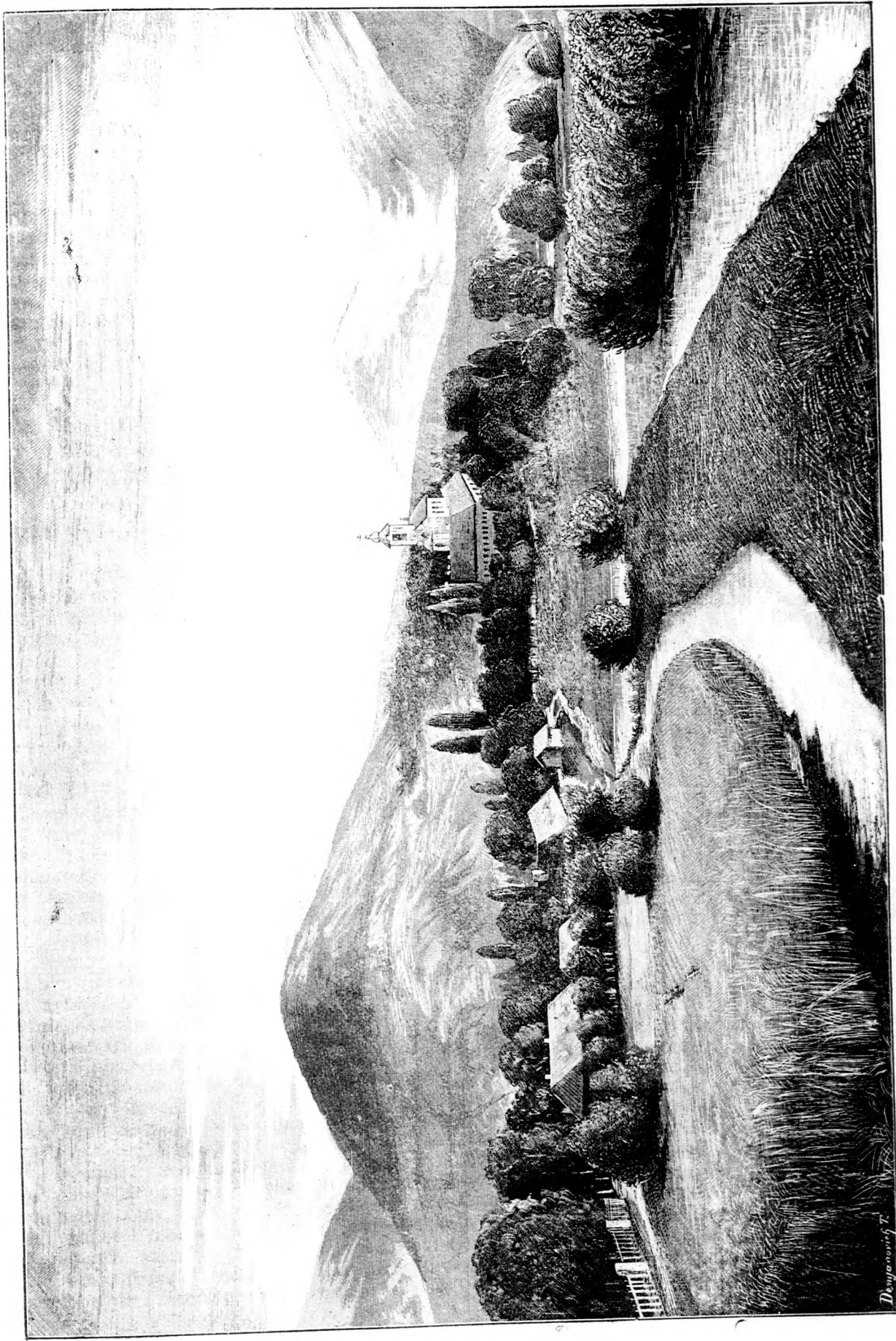

A király születésnapján.

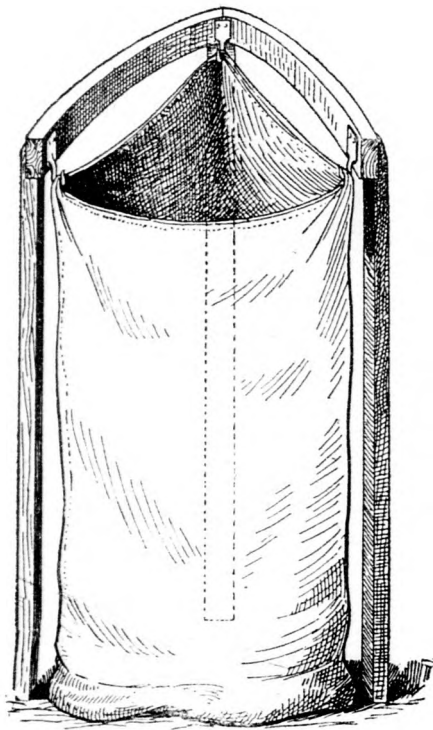
A legegyszerűbb zsáktartó.

Tudvalévő dolog, hogy a buza, árpa, zab, rozs, burgonya stb. zsákba való belapátolásánál rendszerint két személy foglalatoskodott; egy, aki a zsákot tartotta és egy, aki a zsákba belapátolta a terményt.

Legujabban egy német gazda olyan szerkezetet talált ki, amelynek segítségével egy ember a legkényelmesebben elvégezheti a lapátolás munkáját, amint azt a bemutatott ábra egyszerűen megmagyarázza. A szerkezet maga egy 3 lábából készített keretből áll, amelynek lábai 3 vagy 4 centiméterrel rövidebbek a zsák hosszánál. A három lábat egy félkörbe futó hajlitott fa köti össze a felső végén és mindenütt ott, ahol ezen hajlitott fa a lábához van erősítve, egy-egy kampót kell elhelyezni, amire azután a zsákot olyan módon ráfüggesztjük, amint

A csernekhegyi zárdá.

Egyszerű zsáktartó.

az a képen látható. Nehogy esetleg a zsáknak folytonos akasztgatása folytán a zsák legfelső része elszakadjék, avagy elrongyolódjék, a felakasztási pontokon lehet egy-egy lyukat csinálni a zsákban és azt jó erősen beszegni, nehogy tovább szakadjék. Ezen szerkezet felette egyszerű, ugy, hogy bárki is megcsinálhatja és igen olcsó pénzbe kerül, de amellet egy embert is megtakarít a gazda, ami szintén nem megvetendő előny.

Az árnyékszék ganajról.

Az árnyékszék ganaj a legértékesebb ganajok egyike, melyben az összes növényi tápanyagok nagy mennyiségben összpontosulvák. Hatása gyors és tartós, kétszer oly erős, mint bármi más ganaj, azért óvatosan kell alkalmazni. Frissen és felhigítatlanul, csipős. Minden talajba egyaránt sikerrel alkalmazható, mivel azonban porhanyító hatása nincs, almsganajjal vegyítendő, nehéz talajok trágyázására. Vegyítés által sokkal sikeresebb és tartósabb értékű trágyaanyag nyerhető. Ugyancsak kitűnő hatású komposzt és poudrette készül e trágyából. Sajnos ezen értékes növényi tápanyag jó részben kárbavesz, nem használtatik ugy, amint megérdemelné. Ennek legfőbb oka a trágya szaga a vele járó undor és az árnyékszékek kitisztítása, vagyis a vele bánó emberek általában való lenézése, megvetése. Minden előítélet, bűz és undor nélkül a következőleg kezelendő az árnyékszéktrágya: Az árnyékszék lehetőleg ugy állítandó fel, hogy kívülről hozzáférhető legyen, bizonyos időnként száraz, porhanyó föld, homok, utzasópredék, szénpor, fűrészpör, vagy esetleg kőszénhamu is hánnyandó bele, mely felszívja, magába veszi a vizes, nedves részeket, megköti az ammóniakot, szagtalanítja a trágyát és sietteti a trágya érését. Az így kezelt árnyékszéktrágya a belehánnyal föld stb. anyagokkal összeeszi magát, azután bármily munkás ásóval vagy lapáttal mint szagtalan trágya-

földet kihányhatja a gödörből. Ezen trágyaföld halomba rakva, néhányszor átforgatva, fél év alatt teljesen érett, kitűnő tápdus földdé válik, mely meléktrágyául eserepes növények tenyésztésére különösen alkalmas. Szagtalanítására használható jó erősen felhigított kénsav vagy vízben feloldott vasvitriol, vagy hetenként néhány marék porrátört nyers vagy égett gipsz bevetése is jó, mely egyszersmint az ammóniát is megköti. Czélszerű a nedvek felvételére a tőzeg vagy pelyvával való hintése is az árnyékszéknek. Ujabban szagtalanításra tőzegport hintő, önműködő »pöczék«-kel berendezett árnyékszékek vannak, melyből minden egyes alkalommal annyi tőzegpor hull, amennyi a kérdéses ürülékanyag szagtalanításához és felszívásához szükséges. Az árnyékszéktrágyával több helyen tett kísérletek és annak egyes helyeken folytonos alkalmazásával nyert tapasztalások szerint különösen a szőlő- és gyümölcstenyésztésnél csaknem nélkülözhetetlen trágyaszer. A vén fákat és szőlőket megfiatalítja és roppant mennyiségű kitűnő gyümölcsöt termel, konyhakertészetben is kitűnő trágya.

A szója bab.

Van egy tápanyagokban nagyon gazdag hüvelyes veteményünk, amelyről kevesen birnak tudomással, de amelylyel, ha egyszer termelési kísérletek eszközöltettek valahol, annak további termelésével nem szivesen hagynak fel, sőt még jobban felkarolják. E növény: a szója bab. Termelésére vonatkozólag a következő adatokat közölhetjük: művelésének északi határa körülbelül összeesik a szőlőével, de nálunk csak a mérsékeltébb égaj alatt terem meg biztosan. Középkötöttégű, jó minőségű vályogtalaj, továbbá vályogmárga, homokos márga s televényes homok, igényeinek legjobban megfelelnek már csak azért is, mert ilyenekben érése gyorsabban megy végbe

Vetjük tavasszal és pedig vagy sorvetőgéppel 30—40 czm. sortávolságra vagy ugy, hogy a földet hossz- és keresztirányban megvonalozván, 40 czm. távolságban, a metszési pontokon készitendő fészkekbe egy-két magot helyezünk el. A kat. holdankénti magszükséglet a vetés különböző módjaihoz képest 20—40 kgr. Kedvező klímával bíró vidékeken vethetünk már márczius végén, de azért nagyon sietni nem kell, mert minél hamarabb vetünk, annál kevesebb mag szokott kikelni. Általában legjobb vetési idő az április közepétől május elejéig tartó.

Apolásának első munkája a ritkítás, mely azon ezélből történik, hogy a meghagyandó egy erőteljes növény minél nagyobb maghozamot adjon. Ritkítás után a talaj állapotához képest egy-két kapálás adandó s nyirkosabb talaj és klimatikus viszonyok között esetleg fel is tölthető.

Aratási módja könnyebb talajon a nyüvés vagyis a növénynek gyökerestől való kitépése, nehezebb talajokon pedig a késsel való vágás. Kaszával bajos aratni, mert a szója a föld felszine felett sok hüvelyt érlel, melyeket a kasza elvágna, ügyelni kell arra, hogy szárazon takarítsák be, mert gyorsan melepszik és penészedik; ugyanezért a cséplést is idejekorán kell végezni s a kicséplést szellős helyen minél vékonyabb rétegben széttergetni. A termés holdanként 10—15 hektoliter, átlag 72 kg. súlylyal. Magjának etetése tejelőmarháknál, a tejmennyiség emelésére s a minőség javulására jótékonyan hat.

KIRÁLY-

Szövegét és zenéjét

HIMNUSZ.

írta Markos Gyula.

Lassan és ünnepélyesen.

Tenor I. II.
Bass I. II.

Áll meg Is-ten a királyt, hogy hön sze-res-se a ha-zát, Hogy bé-ké-ben

vész vi-har-ban értse meg a nép sza - vát, Úgy sze-res-se gyá-mo-lit - sa

benne bizó nem-ze - tét Hogy di-csét a nagy vi - lá - gon hordja a hir szárnya

szét. Hogy di-csét a nagy vi - lá - gon hord-ja a hir szár-nya szét.

Szerzői jog fenntartásával.

Birja István bölcsességét,
Nagy Lajosnak karjait,
Hadd füröszsze újra három
Tenger a hon partjait,
Melyet annyi hősök vére,
Ezredévig öntözött,
Három halmos bércze és a
Négy királyfolyam között.

Birja Mátyás jó szívét és
Tántoritlan jogaát,
Hadd dicsérje Őt alant, fent
Ellenség, mint jóbarát.
S szent bizalma nemzetéhez,
Rendületlen szirt legyen,
Ellenségin, albarátin,
Dus elégtételt vegyen.

Trónja álljon rendületlen,
Mint a szikla szirtfoka,
Éltét, vérét, ontsa érte
Honja minden bajnoka,
S önmaga is érzékarával,
Mint a sas ha vini száll,
Győzelemmel rontson széjjel,
Minden kül- és belviszályt.

Hogy daljás hű nemzetével
Együtt boldog, hogy legyen,
S áldás szálljon nyomdokára,
Mindenütt, bármit tegyen.
Hogy midőn bölcs, szent karokkal,
Kormányozza nemzetét,
Nagy dicsét egész világon,
Hordja a hir szárnya szét.

Magyar „Miatyánk“.

— Szent Istrán napján. —

Miatyánk, ki ott vagy az egekben,
Itt a földön a csillagok felett,
Alkotója nagynak és kicsinynek,
Légyen áldott drága szent neved!
Ezer éve járunk oltárodhoz
És imádunk ezer éven át:
Nemzetek közt, részben és viharban
Áldd meg, óvd meg a magyar hazát!

Régi oltárunkat láng emészté
Hadur isten elfeledve rég,
Hogy eljőjön a te szent országod,
Ezt esenji a magyar föld, ég.
Csak egy Isten legyen az egekben,
Kit imádni tud e nép s a kar,
Földi bálvány, bár az égig érjen,
Nem hajol meg neki a magyar.

Fent az égben angyalok honában
És a földön nemzetek között,
A királyok s koldusok tanyáin
Te határozz béke s hon fölött.
Jobb ügyünk, ha kardunk teltre készti,
Győzelemre vigye szent neved,
Lássa azt a jogainkat típró,
Hogy hü néped, Isten, mit tehet?!

És a mért küzd e rög ifja, véne,
A miért hajh, elhullt annyi vér,
Ne csak fényes paloták uránál,
A szegénymél is legyen kenyér,
Kik a népet éhhalálba küldik,
Sujtsa őket a te haragod,
Szent szavadnak égi zengzeténél,
Térdre hullnak büszke zsarnokok.

És bocsásd meg a mi vétkeinket,
— Oh, de akkor tán nem vétkezünk
Hogyha ősi jogainkat védve,
Porba sujtjuk átkos ellenünk?
És bocsáss meg, mint mi megbocsájtva,
Elfeledjük Aradot, Budát....
Oh, bocsáss meg, hozd el a magyarnak
Boldogabb kor édes hajnalát.

És ne vidd a népet kísértetbe:
El ne hagyja nyelvét, szép honát,
Hogy ne higgyen csábító beszédnek,
Megtágadva régi bánatát.
Árulója ne legyen honának,
Asszony kit szült és aki magyar,
Kit e földnek röge élni látott,
S akít a hant egykor betakar.

És ha jönnek ránk a sorscsapások,
Lételünket dulja bős veszély;
Lelkesülve állunk a csatára:
Te nagy Isten, légy te a segély!
Szabadíts meg a gonosztól minket,
E világon bár magunk vagyunk,
Istenünkért szép hazánkért élünk,
Vagy ha kell, hát érte meghalunk!

Magyar Gyula.

HARCZBAN A SZABADSÁGÉRT.

A „Független Ujság“ eredeti regénye. (32)

XIV. Fejezet. Az angol tiszt milliói.

A pretóriai csendéletben a két lábbadozó vöröszászló kapitány egymásra ismert. Az öreg Inceze volt a közvetítő. Elárulta egyiket a másiknak.

Pálma grófnőnek megmondotta, hogy Szabados Dénes nem őrmester, hanem magyar honvédszázados... Szabados Dénesnek meg azt beszélte ki a ravasz Inceze, hogy az a Julesa nem Julesa, hanem Arkossy Pálma grófnő. De azonkívül elmondotta a Ladysmith alatti győzelmet és ekkor Szabadosnak lángolt a szeme.

Mikor aztán a lábbadozók annyira jobban voltak, hogy fölkelhettek az ágyból, akkor összetalálkoztatta őket az öreg. Tudta ő jól, hogy szeretik egymást, hanem nem beszélt volna erről egy vak lóért.

Szabados százados kórágya mellett egy angol tiszt feküdt egy másik ágyban. Nehéz beteg vala az anglus. Több sebje volt, mint keze...

A kórház csendes, hangtalanságába olykor beszédbe ereszkedtek egymással. Szabados megkérdezte, hogy hol kapott sebet.

Az angol elbeszélte, hogy Ladysmith város alatt. Egy kirohanás alkalmával majdnem az egész angol lovasság ott veszett egy cselvetés miatt, melyet valami idegen nemzetiségű lovasság csinált.

Aztán elbeszélte a borzalmas ütközetet, melyben a fővezető egy csodaszép nő volt, kinek a haja is kibomlott az üldözés alatt. Ennek a szép vezérnek köszönheti ő halálos sebjeit, mert amíg őt bámulta, azalatt kapta az első és mély sebet. A többi aztán utána következett. De nem bánja, csak láthatta azt a szép vezért.

Szabadosnak hangosabban vert a szive, mert hiszen az az ellenség által diesért hős vezér az ő utódja volt, Pálma grófnő...

Sok szép részletet tudott így meg a csatáról. Ez nagy örömet szerzett a javuló sebesültnek. Elmondotta az angol tiszt azt is, hogy Patron Henriknek hívják. A háboru előtt atyja gyémántbányatulajdonos volt, de a harcok elején elesett. Több millió értékű örökség szállott reá, de nem használhatta. Tehát csatába szállt, hogy végre csendesen élvezhesse földi vagyonát.

— Most itt vagyok, — folytató az angol tiszt elbeszélését. — Nehéz sebjeimet begyógyítani nem lehet. Gazdag vagyok, földi gazdagságom mitsem ér. Láttam egy nőt...

Es itt nagyot sóhajtott az angol tiszt.
— Csak még egyszer láthatnám őt...

A káposztás-megyeri templom.

— Mit érnel vele? — kérdezte Szabados szabados, — hiszen ellenséged volt...

— Látnám! — susogta a beteg, csak láthatnám és az boldogitana.

— Különös kívánság, — folytatta Szabados.

— Nem, ez nem különös...

— Hanem?...

— Csak alkalmi. Én érzem, hogy meghalok. Legalább annyi öreget adhatna a sors...

— Aztán mit mondanál annak a szép nőnek? — kérdezte Szabados érdeklődve.

Patron Henrik fájdalmasan tekintett a beszélőre. Csak azután beszélt...

— Megkérném, hogy fogja le a szememet... Nem sokáig viszem. Talán ma, talán az éjszaka, de a holnapot nem érem meg.

— Sajnálod itt hagyni a milliókat?... — kérdezte Szabados.

— A vagyonom nem fáj. Csak az, hogy nem beszélhetek azzal a nővel...

— És ha akadna ember aki elhozza azt a nőt, hogy beszélj vele?...

— Oh, azt nem teheti senki!... — szölt az angol tiszt lemondólag. Az nincs itt, hanem ott a csaták tüzeiben legegél. Haja, mint a győzelmi zászló lobog a csapat élén. Szemei villámokat szórnak. Oh, barátom te nem láttad őt soha, azért beszélsz így felőle. Nem láttad!...

— Nem láttam, — mondogatá Szabados, — így én sem láttam.

— Őt látni, egy percz fölér egy élettel, egy hosszú élettel. Nem a millióim következtében vagyok én gazdag, hanem azért, mert láttam a csaták vész-angyalát. Nem mindenkinek jut az a szerenese, hogy megláthassa... Én láttam... Meghallhatok, de legutolsó vágyam, mely elrebben ajkimon, csak az lesz, hogy még egyszer láthatnám őt.

Szabados elnézte a beteg angol tiszt merengő szemeit. Látszott rajta, hogy amit mond, azt érezi. És az a gyöngeség mely rajta látszik, az való. Nézte-nézte a beteget. Ő már jobban volt, már lábadozott. Hanem az angolnak nem volt reménye a holnaputánhoz. Talán a holnaphoz sem.

Egyet gondolt és megszólítá a nagy beteget.

— Én elhozom neked azt a nőt. Megláthatod.

— Az igazit? — kérdezte mohón a beteg.

— Aki megverte csapatjaitokat.

— Te ismerd?... — tudakolta különös lágy kiejtéssel. Te láttad a csaták boszuló angyalát?

— Ismerem... Láttam...

— Jer közelebb, — hívta a beteg...

— Szabados oda ült az angol tiszt ágya elé.

— Te szintén boldog ember vagy... De nem irigyellek. Csupán akkor fájna a lelkem, ha te tőle kaptad volna a sebeket, mert én csak — miatta kaptam.

— Én is érette sebesültem meg, mert ő a parancsnokom, — folytatta csendesen Szabados.

Az angol boldog volt. Talált egy embert, aki ismerte azt az angyalt, akit látni gyönyör, érte meghalni üdvösség.

Szemei felragyogtak a betegnek. Aztán csendesen kérdezte:

— Ugy-e szép?...

— Nagyon szép. De jó is...

— Jó is?... — esodákozott a beteg...

— Nagyon jó!...

— Mert a csaták angyalai kegyetlenek szoktak lenni. Én megbocsájtom neki, hogy kegyetlen.

— Ő kegyes...

— Hol van most? — kérdezte a beteg.

— Nem tudom, — felelt Szabados, nem akarta a beteget azzal a nagy örömmel meglepni, hogy közelében, csak párnap előtt gyógyult fel sebjéből.

— És mégis hozzám akartad vezetni?...

— Miért ne?!...

Hiszem én a reggel fölkelő napot nem látom meg!... Te nem hiszed barátom, de én érzem... Mit adnék, ha láthatnám... Mit adnék... (Folyt. köv.)

Képeinkhez.

A II. mezőgazdasági kiállítás irodája Pozsonyban.

Abból a nagy arányú és szép kiállításból, mely a pozsonyi országos mezőgazdasági kiállítás lesz, ezalkalommal bemutatjuk a kiállítás irodáját. Szeptember 7-én nyílik meg nagy ünnepséggel és szeptember 21-én fog lezárulni. Már teljesen készen vannak a kiállítási nagy épületek, melyeket szintén bemutatunk képekben is olvasóinknak. E helyen érdekesnek tartjuk megjegyezni hogy a szegedi I. mezőgazdasági kiállítási iroda egy ólba huzódott meg három év előtt, lám mennyire haladtunk! A pozsonyi kiállításon minden szebb, fényesebb és nagyobb lesz. Reméljük és hisszük, hogy a látogatók száma is sokkal több lesz mint Szegeden, a kiállítás pedig szép erkölcsi és anyagi sikerrrel fog záródni, ami igen szükséges a magyar gazdaközönségnek.

A káposztás-megyeri templom. A főváros környéke, hála Istennek népesedik, még pedig jóra való magyar néppel. Mert szomorúan kell bevallanunk, hogy Budapest magyar székesfőváros vidéke és a közeli faluk nagyobbára németajkuak és tótok. Eppen azért kétszeres örömet hozott nekünk a magyar faj szaporodása közelünkben és ennek egyik jele az is, hogy nem régen Káposztás-Megyeren református templomot emeltek, melyet képünkön is bemutatunk.

A király születésnapján. Mint minden évben, úgy az idén is fényesen ünnepeltük meg szeretett királyunk születésnapját, mely hetvenkettedik születés-

napja volt. Az ország minden részében hálaadás szállott e napon az egek Urához, hogy éltesse és tartsa meg a királyt. A kivilágításból bemutatunk egy képet a szökőkút mellől, mely sikerülten mutatja be a fényes ünnepség egy részét.

A csernekhegyi zárda. (A munkács-beszkidai vasut mentéről.) Mikor a munkács-beszkidai vasutat tervezték, a főczél mindenestre a jobb irány és a kevesebb költséggel való építés volt, de nem feledkezett meg az építőmérnök arról, hogy a vidék szépségeit feltárja, a vonalat a lehetőségig a legszebb helyek mellett vezesse el. Ez a dicsérni való törekvés részben sikerült is a derék építőmérnöknek s éppen ezért bemutatjuk egy szép részletét a kilátásoknak, mely a vasúti vonal mellett emelkedő csernekhegyi zárda tájáról van. Lapunkban még egy-két képben nem feledkezünk meg a szép vasúti táj bemutatásáról.

Képrejtvény.

A megfejtéseket legzélszerűbb levelező-lapon beküldeni. A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő 1902. augusztus hó 31.

A „Független Ujság” 33. számában közölt talány megfejtése

»Mindnyájunk ünnepe.«

Helyesen fejtették meg: Köles Jánosné, Pestality Ilonka, Török Anna, Zabos János, Fejes Sándor, Czink József, Czuppen Kálmán, Takács László, Szabó Elek, Czako Imre, Kerekes János, Veress János, Keresztyén Gábor, »B. Erzsébeti olv. kör.«

A sorshuzásnál Szabó Elek (Barátos) neve jött ki elsőnek, akinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Gárdonyi Géza »A bor« című színművét küldöttük meg.

Pál János urnak. Ha a szülők más vallásra térnek át, gyermekeiket csak hét éves korukig vihetik magukkal. A hét évesnél idősebb gyermekek már megmaradnak annak az egyháznak a kötelékében, melyben születtek és csak 18 éves koruk betöltése után térhetnek át egyházba. — **Seress Katinka** kisasszonynak. A tükörfényt a selyem-bársonyról a következő eljárással lehet és kell eltávolítani: a kelmét fonákjával fektesse egy kefe élére, ezután borítsa be vizes ruhával és tüzes vasalóval gőzöjje fel. — **Dobrony Kálmán** urnak. Versírásnál

nem csak rim, de gondolat is kell ám! Például azt mondja az első versszak végén: „Csak egy hazafi volt itt Magyarországon.” Ez szépen hangzik, de nem igaz. Hát Zrinyi, Szondy, Dobó, Rákóczy? ... A versben a képtelen nagymondások csak akkor szépek, ha igazak is. A papirkosárba került. — **Fejes Sándor** urnak. Amit tehattunk, mi megtettük. Ujabban is szíves figyelmében ajánlottuk az igazgató urnak. Mi részünkről ez ügyben nem tehattunk többet, mert nem rajtunk mulik, hanem magán egyéntől függ. — **Többeknek.** Az a talánymegfejtés véletlenül olyan nevet rejt — és ezt előre nem tudhattuk meg a rajzból, — hogy azt mi nem szívesen közöljük, mert bár magyar ember, de nem a mi pártunkon van. Így érthető, hogy nem akarjuk még a nevét se lapunkba nyomtatni. — **Kacza.** „Műszaki egyesület” igen sok van. Kérdés hogy miféle műszaki? Talán az *Építési és műszaki rajzolóok országos egyesülete* (Budapest VII. Kerepesi-ut 10.) Nehéz ám kitalálni, hogy a felső ipariskola volt növendékei mely egyesületben vannak, mert megjegyezzük, hogy 47 ipari egyesület van összesen. Különben kérdés-tevő a nevét is úgy írja alá, hogy képtelenség azt kiolvasni. Tessék a névaláírást olvasható betűkkel írni és a kérdést közelebből megvilágítani, hogy pl. mely ipari szakról van szó?

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árak.

Budapest, 1902. augusztus 23. án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 14:00—16:00 K. *Bozs* 12:20 K-tól 14:40 K-ig. *Arpa* 11:20 K-tól 12:20 K-ig, jobb minőségű 14:00 K-tól 17:50 K-ig. *Zab* 14:80 K. *Tengeri* 10:20 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27 10	27 40	26 90	26 20	25 80	25 20	24 60	22 60	11 40

Buzakorpa finom 8 80 K, durva 9 00 K.

Egyéb magvak: *mák* 25—28 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 11—12 K, aprószemű 18—18 K, *tarka* 20—20 00 K, *lencse* 12—13 K, *orsó* héjas 18—36 K, *lóhere* 46—56 K, *lucerna* 64—66 K *baltaczim* 26 00—28 50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 520—740 fillér, *muhar* 660—760 fillér, *zsupszalma* 320—380 fillér, *alomszalma* 240—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizalt ürű 36—42 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 86—88 fillér, 260—280 kg.-mos 76—82 fillér, öreg 300 kg.-on tulí 72—86 fillér, szerb 86—100 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: *Hizott magyar ökör* jobb minőségű 64—69—, középminőségű 54—64—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 58—66 00, magyar tehén középminőségű 56—60 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 46—, 58 00, szerbiai ökör jobb minőségű 44—68—, kivitel —, középminőségű 34—38—, szerbiai bika 46—67—, szerbia bivaly 38—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borju 56—86 K.

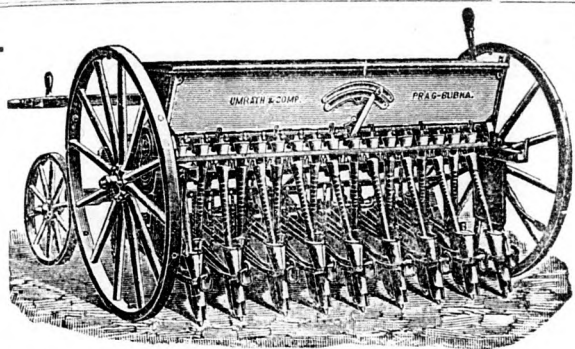
Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2 40—2 80 K, csirke 1 10—1 70 K, kappan hizott 3 00 K.—7 20 K. Rucza 2 60—3 00 K. Lud sovány 4—8 K. Pulyka sovány 4 40—4 60 K.

Tojás alföldi 57—60 K, erdélyi 56—58 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 4 30—4 80 K.

Tejtermékek. Teavaj 2 00—2 10, tejföl 62—80 fillér literenként, főzővaj 1 40—1 50 K, tehénturó 12—18 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 4 00—7 00 1 q 3 00—7 00 Petrezselyem 100 kötés 40—7 00, 1 q 35—40—, zeller 100 drb 1 20—1 60, karalábé 2 00—2 50, vöröshagyma 100 kötés 20—40 drb 6 00 q 16 00—20 60, foghagyma 30—32—, vörösrépa 100 drb 1 60—2 00, fehérrépa, fejeskáposzta 30 00—32 00—, kelkáposzta 100 drb 4 00—8 00, vöröskáposzta 00—00—, fejesaláta 1 00—1 60, kötött saláta 0 00—0 00, burgonya rózsa 1 q 10 40—16 60, sárga 10 40—16 80.

Egyetemes
sorvetőgépek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar és osztrák szabadalom.

Utólérhetlen

Tessék

MEGBIZHATÓ!

árjegyzéket

CZÉLSZERŰ!

kérni!

KÖNNYŰ JÁRATU!

Ekék. Trieurök.

Umrath és Társa Budapest,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

1901. évi forgalom 26000 mmázsa.
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek idei második sorozata

f. évi szeptember hó 24-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Pozsonyi Kiállítási Sorsjáték

1089 nyeremény 85.000 korona ért.

Főnyeremény 50.000 korona ért.

2-ik főnyeremény **10.000** kor. ért. * 3-ik főnyeremény **5000** kor. ért.

és számos mellényeremény. **Sorsjegy ára csak 50 fillér. * HUZÁS VISSZAVONHATLANUL 1902. szeptember 21-én.**

Sorsjegyek kaphatók: minden banküzletben, sorsjegy elárusítóhelyen és dohánytözsdében, valamint a **GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZAGOS SZÖVETSEGÉNEK** Kiállítási Sorsjegy Irodájában, Budapest, V., Mádor-utca 16. szám. — Dohánytözsde és üzlettulajdonosok jutalék mellett kapnak sorsjegyet bizományba.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legököltebb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott természetesen berendezett tartalékrész raktárt és javítóműhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900.

erkölcsi támogatásával

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.
Összesen	1.779.133.60 kor.
Első évi fölösleg	90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére különféle módokat szerint.

Az fizeteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8-10.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 500 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 45000 darab.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. útján. Terképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag leg-szebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta

káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.